

Den nye frivillighedsundersøgelse – læst på 10 minutter

[SFI](#)¹ udgav før sommerferien rapporten '[Udviklingen i frivilligt arbejde 2004–2012](#)'². Det er en længere sag på 281 sider, men den er til gengæld meget spændende. Vi har læst den cover til cover, og giver dig herunder de vigtigste pointer du kan dele med dine kolleger. Desuden finder du også et link nedenunder til en power-point præsentation, som er klar til at tage med på næste teammøde til fremlæggelse.

Hvis du søger bestemte informationer anbefaler vi, at du selv dykker ned i rapporten. Det er god læsning!

Sådan læser du rapporten – helt overordnet.

Rapporten har undersøgt frivilligheden blandt danskere over 16 år op til 85 år. Når du læser om at der er en udvikling fra 2004 til 2012 på et givet område, skal du forstå dette som en tendens for en udvikling. Afstanden mellem de to målepunkter 2004 og 2012 er relativt kort i forhold til at frivilligheden er et fænomen som har eksisteret i meget lang tid.

Forskelle mellem 2004 og 2012 samt sammenhængen mellem to variabler (eksempelvis uddannelsesniveau og frivillighed) skal være 'signifikante' før der er tale om en reel forskel eller sammenhæng. I tabellerne er der angivet *, ** eller *** ud fra de forskellige tal. Det er disse stjerner som fortæller, at det er signifikant. Når noget er signifikant betyder det, at det er meget usandsynligt, at der ikke er en forskel eller sammenhæng.

I mange af rapportens tabeller er der angivet Odds Ratio tal. I denne rapport udtrykker Odds Ratio om sandsynligheden for at finde en frivillig i den angivne gruppe (eksempelvis mennesker med en lang videregående uddannelse i forhold til referencegruppen (eksempelvis

¹ <http://www.sfi.dk/>

² <http://www.sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=4327&PID=9267>

mennesker uden en erhvervsuddannelse). Er tallet større end 1 er sandsynligheden større end referencegruppen. Er tallet mindre end 1 er sandsynligheden mindre. Du skal være opmærksom på, at tallet ikke udtrykker en procentuel forskel mellem de to grupper, men en relativ forskel.

Udviklingen i frivilligheden fra 2004 til 2012

- Det er samme andel i 2012 som i 2004, af Danmarks befolkning over 16 år, som svarer, at de har lavet frivilligt arbejde – 38%. På grund af den danske befolkning er vokset en smule, svarer dette ca. til en vækst på 27.000 frivillige.
- I 2012 har man undersøgt tidsafgrænset frivillighed, fx events eller festivaller. Medregner man denne mere spontane frivillighed er 43% af den danske befolkning frivillige, men man ved ikke om der er sket en udvikling på dette siden 2004, da dette ikke blev undersøgt dengang.
- Der er 2%-point tilgang på kulturområdet. En stigning som svarer til ca. 31.000 frivillige.
- Der er 1%-point stigning på sundhedsområdet. En stigning som svarer til ca. 16.000 frivillige.
- Der er 1%-point fald på boligområdet. Det svarer til en afgang på ca. 14.000 frivillige.
- Der er 1%-point fald på området 'fagligt arbejde'. Det svarer til en afgang på ca. 14.000 frivillige.
- Siden 2004 er andelen af frivillige med en højere uddannelse vokset, mens andele af frivillige med en lavere uddannelse er faldet.
- Siden 2004 er andelen af unge frivillige under 30 år faldet, med 6%-point. Det svarer til en afgang på ca. 36.000 frivillige.
- Der er sket en ændring i forhold til antallet af frivillige i landområder og større byer. I 2004 var andelen af befolkningen i hovedstaden 31% og i 2012 var den 38%. I provins og landområder var den i 2004 36% og i 2012 34%. Forskellene mellem 2004 og 2012 er dog ikke statistisk signifikante, når man i øvrigt tager hensyn til uddannelsesniveau, alder og de øvrige forhold, der indgår i regressionsanalysen. Man kan derfor ikke udlede at frivillige er flyttet fra provins og landområder til

hovedstaden med forstæder.

- Der er ingen signifikant stigning i andelen af frivillige som arbejder frivilligt i offentligt regi. I 2004 var det 17% mens det er 18% i 2012, men der er ikke noget statistisk belæg for, at der er tale om en stigning.

Sandsynligheden for at være frivillig

- Der er en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og frivillige. Jo højere uddannelse du har desto større er sandsynligheden for, at du engagerer dig i frivilligt arbejde. Omvendt – jo lavere uddannelsesniveau du har desto mindre er sandsynligheden for, at du engagerer dig i frivilligt arbejde.
- Blandt unge under uddannelse er sandsynligheden størst for, at de laver tidsafgrænset frivilligt arbejde.
- At have børn under 18 år øger sandsynligheden for at være frivillig – særligt for kvinder.
- Tilknytning til arbejdsmarkedet øger sandsynligheden for at være frivillig, men uddannelsesniveaue betyder mere for sandsynligheden for at være frivillig end tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Der er inden sammenhæng mellem sandsynligheden for at være frivillig og menneskers uformelle engagement (praktisk hjælp og økonomisk støtte til ens familie, naboer eller tætte netværk).

Tid brugt på frivilligt arbejde

- Der er en sammenhæng mellem den gennemsnitlige tid den frivillige bruger og uddannelsesniveau.
- Højt uddannede bruger i gennemsnit 13 timer om måneden på frivilligt arbejde.
- Frivillige uden en erhvervsuddannelse bruger i gennemsnit 26 timer om måneden på frivilligt arbejde.

De ikke-frivillige

- 33% af den danske befolkning har aldrig lavet frivilligt arbejde.
- Knap 2 ud af 3 af disse 'ikke-frivillige' har heller ikke lyst til at gøre det selvom de blev spurgt.
- Blandt unge i alderen 16–19 år har 37% aldrig været frivillige.

Blandt ældre på 66 år eller derover har 40% aldrig været frivillige.

- 48% af befolkningen som ikke har en erhvervsuddannelse har aldrig været frivillige, mens det 'kun' er 24% af befolkningen med en lang videregående uddannelse, der aldrig har været frivillige.
- Den hyppigste forklaring på, hvorfor man ikke laver frivilligt arbejde er 'har ikke tid'. Andre årsager er 'aldrig blevet spurgt' og 'ingen interesse'.
- De ikke-frivillige bliver tilsyneladende tiltrukket af tidsafgrænset frivillighed, frivilligheden i offentligt regi og frivillighed uden medlemskab.

Frivillighed og medlemskab

- Der er en tendens til at aktiviteten bliver vigtigere end tilknytningen til foreningen gennem medlemskabet.
- Der er en sammenhæng mellem medlemsfrivillighed og alder, hvor sandsynligheden for at den frivillige ikke er medlem af foreningen er størst blandt de unge frivillige.

Anledninger for at blive frivillige

- De tre vigtigste anledninger for at blive frivillig er:
 - At blive opfordret eller valgt.
 - Udspringer af egen interesse.
 - Ens børn.
- Hvor mangel på tid er en hyppig årsag for ikke at lave frivilligt arbejde er 'tid til overs' ikke særlig stærk anledning for at engagere sig i frivilligt arbejde.
- Ældre generationers engagement udspringer mere af 'opfordringen' end yngre generationer.
- Yngre generationers engagement udspringer mere af egen interesse end ældre generationer.
- Unge er mere instrumentelle (vægter karrierer, læring mv.) end ældre generationer, men ekspressive årsager (at gøre en forskel, fællesskabet osv.) er for de unge stadig vigtigere begrundelser for at engagere sig i frivilligt arbejde end de instrumentelle.

Sådan bruger du pointerne til at træffe beslutninger ud fra.

Du skal være varsom med at anvende rapportens konklusioner ukritisk i dit eget arbejde. Eksempelvis kan du ikke bare sige, at fordi unge frivillige i større grad end ældre frivillige vil lave tidsafgrænset frivilligt arbejde, så gælder dette også dine frivillige.

Rapporten er et nationalt tværsnit, som dækker over en masse lokale variationer og kontekstuelle forhold. Derfor skal du træde varsomt. Herunder er en generel guideline.

Du skal starte med at kigge på dine egne frivillige. Ligner mine frivillige det nationale tværsnit? De vil aldrig ligne det nationale tværsnit på en prik. Men ligner dine frivillige tilnærmelsesvis det nationale tværsnit kan du antage, at de generelle sammenhænge kan gøre sig gældende hos dig også.

Husk du naturligvis kan invitere en af os fra Ingerfair ud til at præsentere frivillighedsundersøgelsen for dit team eller organisation. I dialog med dig finder vi den rette vinkel, så I både får de relevante informationer, og samtidig bliver udfordret til at omsætte resultaterne til at se nye muligheder i jeres arbejde med frivillige. [Skriv til ingerfair@ingerfair.dk](mailto:ingerfair@ingerfair.dk) eller ring på 4084 7481 for mere information.